

הארכת הסיוע בהסדרי נסיעה בתחבורה ציבורית - חרבות ברזל ותיקון החלטות ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

1. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 1074 מיום 21 בנובמבר 2023, שעניינה "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, לקשישים ומחוסרי עורף משפחתי תושבי העיר אשקלון ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת 'חרבות ברזל' ותיקון החלטת ממשלה", להחלטות ממשלה מס' 1037 מיום 5 בנובמבר 2023 ו-1082 מיום 23 בנובמבר 2023 בנושא סיוע בהסדרי נסיעה בתחבורה ציבורית, ולאור הרצון לסייע לתושבים שהתפנו על פי החלטות הממשלה להתנייד בתחבורה הציבורית ברחבי הארץ, להנחות את משרד התחבורה והבטיחות בדרכים להאריך את תוקף ההטבה לתושבים שהתפנו על פי החלטת הממשלה כאמור או כל החלטה באותו עניין שתבוא בעקבותיה, למשך חודש נוסף, ובלבד שהחלטת הממשלה בדבר פינוי הישובים או חלקם עומדת בתוקפה, וביחס לתושבי אותם ישובים.

2. כמו כן, בהמשך להחלטת ממשלה 978 מיום 19 באוקטובר 2023 בנושא "סיוע המדינה לתושבי העיר אשקלון לאור מלחמת 'חרבות ברזל'"; להחלטת ממשלה 988 "סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה"; ולהחלטת ממשלה מס' 1006 מיום 29 באוקטובר 2023 "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, תושבי העיר אשקלון ותושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת 'חרבות ברזל' ותיקון החלטות ממשלה"; ולהחלטת ממשלה 1074 מיום 21 בנובמבר 2023 "הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח של 0 עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה, לקשישים ומחוסרי עורף משפחתי, ומאחר שלא ניתן היה ליישם את החלטות הממשלה 1037 ו-1082 בנוגע לתושבי אשקלון שהתפנו לפי החלטות הממשלה בתקופה שבה שהו מחוץ לביתם בשל כך שהמידע על אודותם טרם הועבר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, להנחות את משרד התחבורה, בכפוף לקבלת רשימת תושבי אשקלון שלהם ניתן סיוע בשירותי לינה והארכה לפי החלטות הממשלה, לאפשר לאותם תושבים, באמצעות הסדרי הנסיעה הקיימים, לטעון הסדר נסיעה "חופשי חודשי" ארצי למשך חודש כנגד הצגת מסמכי זיהוי וזכאות כמקובל ובלבד שיפנו למימוש הזכאות כאמור עד לתאריך 1/2/2024.

3. בנוסף על האמור, ובהמשך להחלטה מס' 1058 מיום 12 בנובמבר בדבר "הקמת מנהלת החטופים, הנעדרים, השבים ארצה ומשפחותיהם והסדרה בעניין פעילות משלי"ט 'מהלב'" (להלן – החלטה 1058) ובהמשך לסעיף מס' חכ/8 בפרוטוקול ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 31.10.2023 (להלן – סעיף חכ/8) ולאור הרצון לסייע למשפחות החטופים, והנעדרים ולשבים ארצה ולבני משפחותיהם בהתניידות ברחבי הארץ בתחבורה ציבורית, לאפשר להם, באמצעות הסדרי הנסיעה

הקיימים, לטעון הסדר נסיעה "חופשי חודשי" ארצי למשך חודש כנגד הצגת מסמכי זיהוי כמקובל.

לעניין החלטה זו :

"בן משפחה" - בן זוג (לרבות ידוע בציבור), הורים, אחים, ילדים, הורי הורים, נכדים.
"חטוף" ו"נעדר" - כהגדרתם בהחלטה 1058.

4. מימוש סעיף 3 להחלטה מותנה בקבלת המידע, בכפוף לכל דין, על אודות בני משפחות החטופים והנעדרים וחשבים ארצה ובני משפחותיהם מהגורמים המחזיקים במידע בהתאם להחלטה 1058.
5. יובהר כי אין באמור לגרוע מכל זכות שיש למי מהזכאים לפי החלטה זו בהתאם לצו פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים (מחירי נסיעה בקווי השירות באוטובוסים ומחירי נסיעה ברכבת מקומית), התשפ"ב-2022 וצו פיקוח על מצרכים ושירותים (דמי נסיעה ברכבת), התשפ"ב-2022.
6. בהתאם לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך יישום החלטה זו, יוקצה סך של 6,374,440 ₪ מתוך הסכומים שהוקצו במסגרת החלטה 1037 והחלטה 1082.
7. ככל שתתקבלנה בהמשך החלטות ממשלה בדבר פינוי יישובים נוספים או ככל שיחולו שינויים בקביעת האזורים הזכאים לסיוע ממשלתי בהמשך לאמור בסעיף חכ/8, שרת התחבורה והבטיחות בדרכים תבחן את עדכון ההחלטה. עדכון ההחלטה ועלותה כאמור יובאו לאישור הממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), בעקבות מתקפת טרור על מדינת ישראל, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9ג(ב) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9ג(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023) לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה זו מוארכת מזמן לזמן.

הקבינט המדיני ביטחוני הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה בשל המלחמה שנכפתה על מדינת ישראל באמצעות מתקפת הטרור הרצחנית מרצועת עזה.

בעקבות האירועים האמורים והתפתחויות נוספות בגבול הצפון, הוחלט בסדרה של החלטות ממשלה, על פינוי אוכלוסייה אזרחית מיישובים בדרום ובצפון, כמפורט להלן.

החלטות ממשלה 950, 975, 978, 988, 1006, 1074 (להלן: ההחלטות) ותכנית "משב רוח" נועדו להגנה על ביטחונם ושמירה על רווחתם של תושבי הישובים הסמוכים לאזורי העימות ולהרחיקם פיזית מאזורים אלה ליעדי קליטה מוסדרים. מאחר ומרבית התושבים פונו בהיסעים מרוכזים, הם מסתמכים על שירותי התחבורה הציבורית כדי להגיע לשירותים חיוניים ולביצוע פעולות שיגרה. זאת ועוד התושבים שפנו מצויים מטבע הדברים במקום המרוחק ממרכז חייהם ונדרשים לנסיעות במרחקים גדולים יותר.

בהתאם להחלטות הממשלה חלק מתושבי אשקלון קבלנו מענים של מימון לינה ואירוח לתקופות שהסתיימו לכל המאוחר ביום 29.11.23. מאחר שהזכאות לסיוע כאמור לפי החלטות הממשלה ניתנה לחלק מתושבי העיר בלבד, מימוש ההטבה בתחבורה ציבורית עבורם חייבה קבלת מידע בדבר התושבים שקבלו סיוע כאמור. חרף ניסיונות משרד התחבורה לקבלת המידע ביחס לתושבים האמורים בזמן אמת לטובת יישום החלטות 1037, 10821 בנוגע לאותם תושבים, מסיבות שאינן תלויות במשרד המידע לא הועבר לידיו. בשל כך, והגם שהתקופה שבה שהו התושבים כאמור מחוץ לאשקלון במימון המדינה הסתיימה, מוצע לאפשר להם לממש את ההטבה שלא הייתה באפשרותם לממש בזמן אמת בעת ששהו מחוץ לביתם, למשך חודש, והכל בכפוף להעברת המידע הנדרש בנושא למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

בנוסף על האמור, בהחלטה מס' 1058 הוקם משל"ט 'מהלב' שמטרתו לרכז את פעילות הממשלה מול משפחות החטופים, הנעדרים, והשבים ארצה. חייהן של משפחות החטופים והנעדרים השתנו מקצה לקצה ב-7 באוקטובר והם פועלים לילות כימים על מנת להשיב את יקיריהם חזרה הביתה, בתוך כך, המשפחות נדרשות לנסיעות רבות ברחבי הארץ וזאת בנוסף לנסיעות לצרכים רפואיים לבני משפחותיהם אשר שבו ארצה מהשבי.

כדי לסייע לתושבי היישובים שהממשלה החליטה על פינויים בנשיאת עלויות הנסיעה בתחבורה הציבורית ולסייע למשפחות החטופים, והנעדרים ולשבים ארצה ולבני משפחותיהם

בהתניידות ברחבי הארץ בתחבורה ציבורית, הוחלט לתקצב את משרד התחבורה לאפשר באמצעות הסדרי הנסיעה הקיימים טעינת הסדר נסיעה חופשי חודשי ארצי למשך חודש.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

כמפורט לעיל.

תקציב

לא נדרשת תוספת תקציב מעבר לתקציב שנקבע בהחלטות מס' 1037 מיום 5 בנובמבר 2023

ו-1082 מיום 23 בנובמבר 2023

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה 950 מיום 12 באוקטובר 2023

החלטה 975 מיום 18 באוקטובר 2023

החלטה 978 מיום 19 באוקטובר 2023

החלטה 988 מיום 23 באוקטובר 2023

החלטה 1006 מיום 29 באוקטובר 2023

החלטה 1037 מיום 5 בנובמבר 2023

החלטה 1074 מיום 21 בנובמבר 2023

החלטה 1982 מיום 23 בנובמבר 2023

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת

סיווגים

סווג: ביצועי

תחום פעולה: חוץ ובטחון

מגישה: שרת התחבורה והבטיחות
בדרכים

י"ד בטבת התשפ"ד
26 בדצמבר 2023

משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

לשכה משפטית

ירושלים, י"ד טבת, התשפ"ד

28 בדצמבר, 2023

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: המשך סיוע בהסדרי נסיעה בתחבורה ציבורית – חרבות ברזל ותיקון החלטת ממשלה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), בעקבות מתקפת טרור על מדינת ישראל, הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9(ג) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023) לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה זו מוארכת מזמן לזמן. הקבינט המדיני ביטחוני הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות בהתאם לסעיף 40 לחוק יסוד: הממשלה בשל המלחמה שנכפתה על מדינת ישראל באמצעות מתקפת הטרור הרצחנית מרצועת עזה.

בעקבות האירועים האמורים והתפתחויות נוספות בגבול הצפון, הוחלט בסדרה של החלטות ממשלה, המוזכרות בהצעת ההחלטה, על פינוי אוכלוסיה אזרחית מהיישובים במרחק של עד 7 ק"מ מרצועת עזה, ועד 5 ק"מ מגבול הלבנון וכן על סיוע לעיר אשקלון בדרך של מימון רענון לחלק מהתושבים, הכל כפי שקבעה הממשלה. בהחלטה מס' 1074 מיום 21.11.23 האריכה הממשלה את תוקף הסדרי הסיוע הנוגעים לפינוי תושבים כאמור הכל כפי שפורט בה.

בהחלטת ממשלה מס' 1037 מיום 5 בנובמבר 2023 אישרה הממשלה תקציב שבמסגרתו משרד התחבורה והבטיחות בדרכים הנפיק כרטיסי רב-קו שטעונים עלות הסדר נסיעה חופשי חודשי ארצי לתושבים שפנו כאמור. כפי שפורט בדברי ההסבר להצעה האמורה הדבר נעשה מאחר ומרבית התושבים פונו בהיסעים מרוכזים, והם מסתמכים על שירותי התחבורה הציבורית כדי להגיע לשירותים חיוניים ולביצוע פעולות שיגרה. זאת ועוד, התושבים שפנו נמצאים ברובם באזורים המרוחקים מביתם וממרכז חייהם. בהחלטת ממשלה מס' 1082 מיום 23.11.2023 האריכה הממשלה בחודש נוסף את הנפקת כרטיסי הרב-קו הטעונים בעלות הסדר נסיעה חופשי חודשי ארצי לתושבים שעודם מפונים מבתייהם על פי החלטת הממשלה, תוך קביעה תקציב לכך בהתאם.

כעת, מוצע להאריך פעם נוספת את ההסדר בחודש נוסף, ובלבד שהחלטת הממשלה בדבר פינוי הישובים או חלקם עומדת בתוקפה, וביחס לתושבי אותם ישובים.

בנוסף, מוצע להרחיב את הזכאות לקבלת הסדר נסיעה כאמור גם למשפחות החטופים, והנעדרים ולשבים ארצה ולבני משפחותיהם במטרה לסייע להם בהתניידות ברחבי הארץ בתחבורה ציבורית כמפורט בהצעה ובדברי ההסבר לה, ובכפוף לקבלת המידע על הזכאים כאמור בהתאם לכל דין.

בכל הנוגע לתושבי אשקלון, אשר חלקם היו זכאים בהתאם להחלטות הממשלה לסיוע בשירותי לינה והאחרה לתקופות שונות שהסתיימו כבר, ההסדר שנקבע בהחלטות הממשלה לא מומש בפועל מאחר שהמידע בדבר התושבים שהיו זכאים לסיוע כאמור לא הועבר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים. מאחר שלתושבים אלו לא היתה יכולת לממש בפועל את הזכאות, מוצע כעת לאפשר לאותם תושבי אשקלון שקבלו סיוע בשירותי האחרה ולינה לפי החלטות הממשלה, לטעון הסדר נסיעה "חופשי חודשי" ארצי למשך חודש כנגד הצגת מסמכי זיהוי וזכאות כמקובל ובלבד שיפנו למימוש הזכאות כאמור עד לתאריך 1/2/2024, הכל בכפוף להעברת המידע על אודותם למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

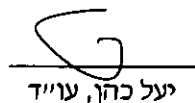
לפני בית המשפט העליון תלויה ועומדת עתירה של תושבי אשקלון המעלה טענות שונות ובכלל זה הטענה כי החלטות הממשלה בדבר סיוע בהסדרי נסיעה בתחבורה ציבורית לא יושמו ביחס לתושבים שקבלו סיוע בשירותי לינה והאחרה (בג"ץ 8350/23 פבל דינין נגד שר האוצר ואח'). כאמור לעיל, לא ניתן היה ליישם את ההחלטה בעת שהתושבים שהו מחוץ לבית מאחר שהמידע בנושא טרם הועבר למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, אף שפעל לקבלתו, וכעת מוצע לתת לאותם תושבים מענה כמפורט לעיל. בשים לב לאמור לעיל, ההצעה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא התקבלו הערות בהיבטים המשפטיים.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשרה העומדת בראשו מגישה את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

היועצת המשפטית

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים